

usko je vezana i s poviješću njegovih susjeda, pa će objavljeno djelo u znatnoj mjeri olakšati dalja znanstvena istraživanja. (PETAR STRČIĆ).

IZVORI ZA POVIJEST OTOKA CRESA I LOŠINJA. Otočki ljetopis Cres Lošinj 5, Mali Lošinj 1984. Otočni arhipelag koji sačinjavaju Cres, Ilovik, Lošinj, Susak, Vele i Male Srakane i koji danas sačinjavaju komunu Cres-Lošinj sa sjedištem u Malom Lošinj, ima vrlo bogatu povijest — od prehistorijskih vremena do danas. Poznato naročito iz helenskih vremena (Apsirtidi — iz mita o zlatnom runu i argonautima), to je otočje dalo, npr., i jednog Franju Petrisa (Franciscus Patricius), a u 19. st. postalo je jedno od vodećih brodarskih i brodogradilišnih centara na Mediteranu. Ima — u odnosu na druge otoke — i relativno mnogo objavljenih radova o njima, pa i onih koji govore o njihovoj prošlosti (Botterini, Bonicelli, Nicolich, Vidulich, Gerolami, Kojić, zbornik o Susku, itd.). Od 1973. god. ovdje izlazi i zbornik »Otočki ljetopis«, čiji je sv. 5 posvećen »Izvorima za povijest otoka Cresa i Lošinja« (Mali Lošinj 1984, str. 299, te osam strana fotografija). Glavni i odgovorni urednik je Julijan Sokolić. Zapravo sadržaj je toga sve-ska rezultat savjetovanja održanog od 21—23. travnja 1982. u Malom Lošinj, koje su organizirali Društvo arhivskih radnika Zajednice općina Rijeka, Društvo arhivskih radnika Hrvatske, SIZ kulture općine Cres-Lošinj, historijski arhivi Pazina i Rijeke, te povijesna društva Istre i Rijeke; pokrovitelj skupa bila je Skupština općine Cres-Lošinj, a organiziran je u povodu Dana oslobođenja komune i 40-godišnjice osnutka mornarice NOVJ. (Zanimljivo je da je u toku savjetovanja direktorica Staroslavenskog zavoda »Svetozar Rittig« u Zagrebu dr Anica Nazor objavila značajnu vijest — da je »marom Josipa Vlahovića u samostanu franjevac konventualaca u Cresu pronađen neobično vrijedan i za našu kulturu posebno dragocjen primjerak jednog od najstarijih pisanih glagoljskih knjiga, Misal iz 1494. godine«).

Pored tekstova pet pozdravnih govora, u zborniku je objavljeno i nekoliko manjih znanstvenih i stručnih članaka te tekstova opće publicističke vrijednosti: V. Velebit, »Političke borbe sa zapadnim saveznicima za priključenje Istre i Slovenačkog primorja Jugoslaviji«, A. Kalpić, »Pomorski desanti snaga NOVJ i JA za oslobođenje Cresa i Lošinja — vojnopolitički značaj«, A. Giron, Prilog proučavanju NOB-a na otocima Cresu i Lošinj, P. Strčić, »Prilog za biografiju dra Francesca Vidulich (Franje Vidulića)«, N. Crnković, »Neke značajke statusa i ustrojstva osorske komune u doba mletačkog vladanja«, L. Margetić, »Općinsko uređenje Cresa u rimsko doba« i J. Sokolić, »Neki prilozi za sintezu novije povijesti otoka Lošinja (1918—1945)«. No, kako je već u naslovu zbornika precizirano, bit ovoga sve-ska »Otočkog ljetopisa« izvori su, arhivski i drugi, koji bitno mogu pridonijeti bržem i boljem proučavanju ovog dijela Kvarnerskih otoka, ali i njihovih veza sa susjednima, pa i s udaljenijim sredinama. Objavljeni su ovi radovi: »Neobjavljeni antički materijal s otoka Cresa i Lošinja u arheološkom muzeju Istre u Puli« (R. Matijašić), »Dva fragmenta rimskog simbola vjere iz Osora« (A. Benveniste), »Navještaji Uskrsa u osorskom evanđelistaru i njihovi staroslavenski i hrvatski prijevodi« (M. Pantelić), »Glagoljicom pisani izvori Lošinja i Cresa« (D. Klen), »Nerezinska kronika« (B. Fučić), »Neki arhivski izvori za povijest pomorstva i brodarstva Cresa i Lošinja« (R. F. Barbalić), »Arhivska građa o Cresu i Lošinj u Historijskom arhivu u Zadru« (Š. Peričić), »Arhiv Krčke biskupije« (M. Bolonić), »Izvori za povijest Cresa i Lošinja u Histo-

rijskom arhivu Rijeka« (I. Krota), »Arhivska građa o otocima Cresu i Lošinj u Historijskom arhivu Pazin« (J. Jelinčić), »Turistički vodiči kao izvori za povijest lošinjskog hotelijerstva 1887—1913« (B. Kojić), »'Datja' i 'prijatja' trećoredskih samostana kao izvor za gospodarsku povijest Cresa i Lošinja« (A. Badurina), »Izvori za prirodnoznanstvenu i prirodnofilozofsku povijest Cresa i Lošinja« (Ž. Dadić), »Školstvo Cresa-Lošinja u spisima Istarskog sabora« (Z. Greblo), »Pregled novije arhivske građe za povijest Cresa i Lošinja u Arhivu Hrvatske« (J. Paver), »Arhiv bivše osorske biskupije« (M. Bolonić), »Izvori za arheologiju Cresa i Lošinja« (J. Čus-Rukonić), »Nekoliko napomena i primjera o štampanim izvorima za noviju povijest Cresa i Lošinja« (V. Oštrić), »Informacija o arhivskoj građi u Arhivu Instituta za historiju radničkog pokreta Hrvatske koja se odnosi na otoke Cres i Lošinj« (A. Feldman), »Arhivska građa o Cresu i Lošinj u Arhivu IHRPH za razdoblje 1945—1952« (N. Kremsir), »Specijalna bibliografija objavljenih povijesnih izvora za Istru, s posebnim osvrtom na objavljene izvore za otoke Cres i Lošinj« (D. Munić). U diskusiji su također objavljena dva saopćenja: »Starija građa za povijest Cresa i Lošinja u fondovima i zbirka Arhiva Hrvatske« (M. Modrušan) i »Arhivska građa o osorskoj biskupiji u Tajnom Vatikanskom arhivu« (I. Grah). Ostalih sedam diskutanata dali su više zanimljivih podataka (D. Klen, O. Bonić, B. Fučić, A. Kalpić, R. Manzoni, J. Sokolić).

Kao što je lako uočljivo već i iz samih naslova nabrojanih članaka, zanimanje autora proteže se od izvora arheološke naravi preko arhivske prirode do bibliografskog uvida u zadanu materiju. Organizatori savjetovanja i izdavači zbornika nisu imali lagan zadatak jer nema istraživača koji se bave samo prošlošću otočja općine Cres-Lošinj. Izuzetno je pohvalan napor organizatora koji je rezultirao okupljanjem tolikih autora i koji su dali uvid u niz arhiva i drugih spremišta arhivske i druge građe, ili pak u sadržaj pojedinih izvora. Tekstovi su različite kvalitete, a autori su imali i raznolike metodološke pristupe obradi zadane teme — sadržaji se kreću od znanstvene rasprave i saopćenja do pregleda i zanimljivoga prikaza određena sadržaja. Upozoravamo, dakle, na ovaj svezak »Otočkog ljetopisa«, jer je i sâm postao nezaobilazan izvor za svakoga istraživača koji želi početi ili želi nastaviti dalji istraživački rad u oblasti povijesti otoka Cresa i Lošinja, te susjednih otočića. (PETAR STRČIĆ).

PETAR BAHN, »FAMILIENFORSCHUNG, AHNENTAFEL, WAPPENKUNDE. WEGE ZUR EIGENEN FAMILIENCHRONIK«. Niedernhausen 1986. Priručnik je namijenjen genealogima i istraživačima obiteljskih povijesti. Glavnina teksta pregledno upućuje istraživača u način izrade rodoslovlja i raznovrsne mogućnosti pronalaženja podataka o osobama, a dodana su i kraća poglavlja o heraldici i osnovnim pojmovima pomoćnih povijesnih znanosti. Za nas je posebno zanimljiv pogled u današnje stanje genealogije i njeno suvremeno valoriziranje u okviru povijesne znanosti, a može koristiti i adresar genealoških društava SR Njemačke s pregledom njihovih glasila. Osnovni tekst o samoj genealogiji je izložen sažetije nego u većini ranijih genealoških udžbenika, npr. O. Lorenz, Lehrbuch der gesamtten wissenschaftlichen Genealogie, ali je Bahnovo djelo prikladno početnicima za brzo ulaženje u praktičan rad.